Quarterly Financial Accounting
E-ISSN: 2783-4417
Vol. 14, Issue 4, No. 56, Winter 2023, p 102-111
Received: 05.07.2023 Accepted: 05.12.2023

Research Paper

Content Analysis of Financial Accounting Quarterly from 1392 to 1401

Hamid Khavari Moghaddam
Ph.D Student, Department of Accounting, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran.
hkhavari22@gmail.com

Seyyed Abbas Borhani *
Assistant Professor, Department of Accounting, Qom Branch, Islamic Azad University, Qom, Iran.
sa.sborhani1352@iau.ac.ir

Abstract
The purpose of this study is to know the content characteristics of the articles in the "Financial Accounting" quarterly. This is a descriptive research and in it, the content analysis of 234 articles published in 37 issues of the mentioned publication between 1392 and 1401 was discussed. The findings of the research indicate that 636 people were involved in writing articles, of which 79% were men and 21% were women. 98% of the works are the result of group work and 2% are the result of individual work. About 29% of the authors of assistant professor articles, about 21% of associate professors, about 20% of Ph.D. students and the rest of the scientific levels have obtained a lower position. In the examination of the authors' organizational affiliation, the University of Isfahan is the most active university and the Islamic Azad University of Khorasgan and the Shiraz University are respectively in the next ranks of creating works. In terms of subject matter, 50% of the articles were in the field of financial accounting, about 18% in auditing, about 12% in management accounting, about 10% in corporate governance, about 3% in taxation, and about 6% in other fields.

Keywords: Content Analysis, Scientific Journals, Accounting Articles, Financial Accounting.

Introduction: Reviewing and evaluating scientific publications based on scientific criteria and standards is one of the common processes written by researchers for all kinds of journals around the world. The purpose of writing these articles is to categorize the articles by topic and to know the type of content published in them, so that, while identifying the issues of that field in a period of time, the field of targeting scientific movements and setting research priorities will be provided. Also, in this way, help to identify the weaknesses and deficiencies in the production of scientific information. Therefore, this study seeks to know the content characteristics of the articles in the "Financial Accounting" quarterly, because after 15 years of this publication, it is necessary to evaluate its activities.

Method and Data: The current research is a qualitative and descriptive type of research and was conducted using the data available in "Financial Accounting Magazine". In order to analyze the data, content analysis technique has been used as the main research method. The community under investigation in this research is all the articles published in the financial accounting journal from 2012 to the middle of 2011, which includes a total of 234 article titles. In the current research, by referring to each issue and content of the articles, the necessary information such as the type of article, the gender of the authors, organizational affiliation, subject orientation, etc, was collected and analyzed with the help of Excel software.

* Corresponding author
Khavari Moghaddam, H., Borhani, S.A. (2023). Content Analysis of Financial Accounting Quarterly from 1392 to 1401. *Quarterly Financial Accounting*, 14(56): 102-111.

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-17]

Findings: Examining the gender distribution of the authors of articles shows that out of a total of 636 authors of articles, about 79% are men and about 21% are women. Examining the frequency distribution of the scientific rank of the authors of the articles shows that assistant professors are in the first place with a share of about 29%, followed by associate professors. The organizational affiliation of the producers of the published articles shows that Isfahan University has played the most important role in writing articles. Examining the topic trend of the articles published in the journal indicates that the field of financial accounting alone accounts for 50% of the topics of the articles. Examining the amount of scientific participation of authors in writing articles shows that the articles of three authors with a share of about 42% in the production of articles play the largest role in terms of the number of authors. The findings show that the research method of about 82% is the archival articles and the research method of about 18% is the survey articles.

Conclusion and discussion: The evaluation of the gender of the authors of the articles shows that the role of men is more than three times higher than the role of women in the production of articles in this publication. The evaluation of the scientific rank of the authors of the articles shows the high contribution of assistant professors and associate professors in the production of articles, which is probably due to the issues related to the promotion of professors. The organizational affiliation of the producers of the articles indicates that the majority of the authors of the articles of this publication are affiliated with the prestigious scientific centers of the country. The results show that financial accounting research is the most popular research field in the financial accounting journal, which shows the journal's adherence to its defined specialized fields. Examining the scientific participation of authors in writing articles shows that in general, about 98% of the articles are the result of a teamwork.

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-17]

فصلنامه حسابداری مالی
سال چهاردهم، شماره ۵۶، زمستان ۱۴۰۱، ص ۱۱۱-۱۰۲
تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۰۴/۱۴ تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۰۹/۱۴

مقاله پژوهشی

تحلیل محتوای فصلنامه حسابداری مالی از ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱

حمید خاوری‌مقدم
دانشجوی دکتری، گروه حسابداری، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.
hkhavari22@gmail.com

سید عباس برهانی *
استادیار، گروه حسابداری، واحد قم، دانشگاه آزاد اسلامی، قم، ایران.
sa.sborhani1352@iau.ac.ir

چکیده:
هدف از این مطالعه شناخت ویژگی‌های محتوایی مقالات موجود در فصلنامه «حسابداری مالی» است. این پژوهش توصیفی است و در آن به تحلیل محتوای ۲۳۴ مقاله منتشرشده در ۳۷ شماره از نشریه مذکور بین سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱ پرداخته شده است. یافته‌های پژوهش حاکی از آن است که ۶۳۶ نفر در نوشتن مقالات نقش داشته‌اند که حدود ۷۹ درصد آنان مرد و حدود ۲۱ درصد زن بوده‌اند. ۹۸ درصد آثار حاصل کار گروهی و ۲ درصد حاصل کار انفرادی است. حدود ۲۹ درصد از نویسندگان مقالات استادیار، حدود ۲۱ درصد دانشیار، حدود ۲۰ درصد دانشجوی دکتری و مابقی سطوح علمی جایگاه پایین‌تری را کسب کرده‌اند. در بررسی وابستگی سازمانی نویسندگان، دانشگاه اصفهان فعال‌ترین دانشگاه و دانشگاه‌های آزاد اسلامی واحد خوراسگان و شیراز به ترتیب در رتبه‌های بعدی خلق آثار قرار دارند. از نظر موضوعی ۵۰ درصد مقالات در حوزه حسابداری مالی، حدود ۱۸ درصد حسابرسی، حدود ۱۲ درصد حسابداری مدیریت، حدود ۱۰ درصد حاکمیت شرکتی، حدود ۳ درصد مالیات و حدود ۶ درصد در سایر حوزه‌ها بوده است.

واژه‌های کلیدی: تحلیل محتوا، مجلات علمی، مقالات حسابداری، حسابداری مالی.

* نویسنده مسئول

خاوری مقدم، حمید، برهانی، سید عباس. (۱۴۰۱). تحلیل محتوای فصلنامه حسابداری مالی از ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱. *فصلنامه حسابداری مالی*، ۱۴(۵۶): ۱۱۱-۱۰۲.

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-17]

مقدمه

جهت انجام فعالیت‌های مؤثر و اصولی در یک زمینه خاص به مجموعه‌ای فعالیت‌های اولیه و بنیادی نیاز است. مقوله پژوهش و توسعه علمی نیز از این قاعده جدا نیست. امروزه ضرورت انجام فعالیت‌های پژوهشی در توسعه علمی و به‌طورکلی در توسعه همه‌جانبه کشورها بیش از پیش مطرح شده است. از سوی دیگر نشانه‌های عمده وضعیت علمی یک کشور توسط تحقیق و توسعه مشخص می‌شود. در عصر حاضر جامعه‌ای را توسعه‌یافته می‌نامند که در کنار شاخص‌های اقتصادی و اجتماعی نظیر تولید ناخالص ملی، درآمد سرانه، نرخ امید به زندگی، میزان مرگ و میر، زاد و ولد، ساخت سنی و جنسی و شاخص‌های دیگر، آموزش و اطلاعات یا به عبارت دیگر عنصر اطلاعات و میزان دانایی اجتماعی، در آن برجسته باشد. بدون شک در چنین جامعه‌ای مطبوعات و به‌ویژه نشریات علمی و تخصصی وسیله‌ای برای انتشار اطلاعات علمی و شکوفایی و پیشرفت همه‌جانبه خواهد بود (زکی، ۱۳۸۵)؛ بنابراین درحالی‌که گسترش دانش و تولید علم، یکی از شاخص‌های توسعه هر جامعه محسوب می‌شود، ضرورت دارد تا پژوهشگران رشته‌های مختلف علوم در حیطه‌های تخصصی وارد شوند و به فعالیت بپردازند (مهرام و توانایی شاهرودی، ۱۳۸۸).

در این راستا تعداد مقالات علمی یکی از شاخص‌های اساسی است که می‌تواند سهم عمده‌ای در پیشرفت علمی یک رشته داشته باشد (اسموکر و گرپندورف[1]، ۲۰۰۸). با توجه به اینکه فعالیت علمی به‌طور سنتی توسط انتشارات علمی مثل تعداد مقالات منتشر شده در مجلات علمی، اندازه‌گیری می‌شود (قاسمی، نوربخش و تپه‌رشی، ۱۳۸۹)، لذا می‌توان افزایش مقاله در یک رشته علمی را از معیارهای ارزیابی کمی و کیفی آن رشته به شمار آورد (ارشاد سرابی، اسلامی‌نژاد و شفیعیان، ۱۳۸۹).

مقالات منتشر شده در مجلات علمی و تخصصی، به دلیل تازگی و کوتاهی مطالب، سرعت انتقال نتایج تفکر نویسنده به خواننده، ارزان بودن، ارائه مطالب بکر و تازه، ارائه تحلیل‌های بسیار دقیق از موضوعات پیچیده علمی، چاپ و توزیع سریع‌تر، دسترسی آسان‌تر، معرفی آخرین پژوهش‌ها، انتقادها و بررسی‌های اهل فن و سرانجام تنوع مطالب و شکل ارائه و گاه زبان و بیان سهل‌تر، معمولاً برای پژوهشگران جذابیت بیشتری داشته و از نقطه‌نظر علمی نیز نسبت به کتاب‌ها ارزش و کاربرد بیشتری دارند (محمدی و متقی دادگر، ۱۳۸۶)، فلذا لازم است مجلات به‌عنوان محمل ارائه‌دهنده اطلاعات جدید خود نیز مورد ارزیابی و بررسی علمی قرار گیرند. از روش‌های تحلیل و ارزیابی مجلات، روش تحلیل محتوا است.

تحلیل محتوا ضمن شناسایی مسائل یک حوزه در یک دوره زمانی، زمینه هدفمند کردن حرکت‌های علمی و تعیین اولویت‌های پژوهشی فراهم می‌گردد و به شناسایی ضعف‌ها و کمبودهای موجود در تولید اطلاعات علمی نیز منجر می‌شود. ازاین‌رو و با عنایت به اینکه دانش حسابداری به‌عنوان دانش کاربردی در تصمیم‌گیری‌های زیرساختی و اقتصادی در سطح خرد و کلان، نقش اساسی دارد و مقوله‌ای بااهمیت در برنامه‌ریزی هر کشوری تلقی می‌گردد، بنابراین لازم است از دانش تولیدشده در این حوزه نیز، ارزیابی‌های دقیقی به عمل آید (نوبخت، ۱۳۹۹)، بنابراین این پژوهش درصدد آن است تا با تحلیل محتوای مقالات مجله حسابداری مالی دانشگاه آزاد اسلامی واحد مبارکه، نشان دهد که وضعیت مقالات منتشرشده در این نشریه از نظر موضوعی، رتبه علمی، جنسیت و وابستگی سازمانی نویسندگان و... چگونه است. به‌طورکلی هدف اصلی پژوهش حاضر، شناخت ویژگی‌های محتوایی مقاله‌های نشریه «حسابداری مالی» است که از موارد زیر می‌توان به‌عنوان اهداف فرعی این پژوهش یاد کرد:

۱) تعیین تعداد کل مقالات منتشر شده.
۲) بررسی جنسیت نویسندگان مقالات.
۳) بررسی سطوح علمی نگارندگان مقالات.
۴) بررسی وابستگی سازمانی نگارندگان مقالات.
۵) تعیین گرایش موضوعی مقالات.
۶) تعیین میزان مشارکت علمی میان نویسندگان مقالات.

[1] Smucker & Grappendorf

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-17]

۷) تعیین روش‌های تحقیق به کار رفته در مقالات.

لازم به ذکر است که هدف از انتشار این نشریه، ارتقای سطح علمی و تخصصی، ارائه نظریه‌های جدید، تبادل نظر جامعه دانشگاهی و مقاله‌های علمی-پژوهشی اصیل با کیفیت بالا در زمینه‌های حسابداری مالی عنوان شده است. با گذشت ۱۵ سال از فعالیت این نشریه، ارزیابی فعالیت‌های انجام شده آن ضروری است. تحلیل محتوای این نشریه می‌تواند تصویری عینی از شرایط موجود آن را ارائه دهد. همچنین بیانگر گرایش‌های موضوعی و کاستی‌های احتمالی موجود در مقالات این نشریه است. این پژوهش می‌تواند، گرایشات، اولویت‌ها و نیازهای پژوهشی آتی نشریه را مشخص کرده و منجر به برنامه‌ریزی بهینه در راستای کاهش نقاط ضعف و افزایش و تحکیم نقاط قوت و متعاقباً پیشرفت و بهبود کیفی این نشریه شود.

مبانی نظری و پیشینه پژوهش

بررسی و ارزیابی نشریات علمی بر اساس ملاک‌ها، معیارها و استانداردهای علمی یکی از فرآیندهای رایجی است که از سوی پژوهشگران برای انواع مجلات در سراسر دنیا نوشته می‌شود. هدف از نوشتن این‌گونه مقالات دسته‌بندی موضوعی مقالات و شناخت نوع مطالب منتشر شده در آنهاست تا بدین ترتیب، ضمن شناسایی مسائل آن حوزه در یک دوره زمانی، زمینه هدفمند کردن حرکت‌های علمی و تعیین اولویت‌های پژوهشی فراهم شود و همچنین از این طریق به شناسایی ضعف‌ها و کمبودهای موجود در تولید اطلاعات علمی نیز کمک گردد؛ بنابراین ضروری است برای بهره‌مندی از نتایج این‌گونه پژوهش‌ها، پژوهشگران حوزه دانش حسابداری نیز همانند سایر پژوهشگران حوزه‌های مختلف، اقدام به ارزیابی و بررسی مقالات مجلات مختلف حسابداری نمایند تا از این طریق بتوان چارچوب منسجمی از وضعیت موجود پژوهش‌های حسابداری را ترسیم و زمینه‌های مستعد بررسی و توجه بیشتر پژوهشگران را شناسایی نمود و ضمن توسعه این پژوهش‌ها، کیفیت مقالات حسابداری انتشار یافته را نیز بهبود بخشید (نوبخت و نوبخت، ۱۴۰۰).

روش تحلیل محتوا که از پرکاربردترین و مهم‌ترین روش‌های پژوهش در علوم انسانی و اجتماعی است، برای مطالعه محتوای مطالب، روش‌شناسی استانداردی به شمار می‌رود. با استفاده از این رویکرد می‌توان روش‌ها، محتواها و یافته‌های پژوهشی را به‌گونه‌ای عینی و منظم استخراج کرد. همچنین می‌توان حجم شایان توجهی از اطلاعات درون متن را کاهش داد و ساختارها و ویژگی‌های متن را به‌گونه‌ای نظام‌یافته مشخص کرد (ساعی، لاری دشت‌بیاض و فاتح‌گوش، ۱۳۹۴).

شیلدز[1] (۱۹۹۷) طی تحقیقی با عنوان "تحقیقات حسابداری مدیریت در آمریکایی شمالی در دهه ۱۹۹۰"، مطالعات حسابداری مدیریت منتشرشده در ۶ نشریه برجسته را بر اساس عنوان، محیط، نظریه و روش تحقیق طبقه‌بندی کرد. طبق یافته‌های این پژوهش، اقتصاد، زیربنایی‌ترین پیش‌زمینه نظری در مطالعات حسابداری مدیریت بوده است. شایع‌ترین محیط پژوهش یک صنعت یا یک فعالیت واحد (اغلب کارخانه) است و بیشترین روش تحقیق مورداستفاده روش تحقیق تحلیلی است.

تامپسون و مک‌کوی[2] (۲۰۱۶) به تجزیه و تحلیل مقالات اخلاقی منتشر شده بین سال‌های ۲۰۱۵-۲۰۰۰ در مجله حسابداری و بررسی‌های حسابداری پرداختند. از آنجا که بسیاری از رسوایی‌های مالی حسابداری که به تصویب قانون ساربینز-آکسلی منجر شد طی این دوره رخ داده است، دوره زمانی مذکور برای پژوهش آنان انتخاب شد. بر اساس پژوهش آنها تعداد مقالات مربوط به اخلاق طی زمانی ۲۰۱۵ -۲۰۰۰ به‌طور قابل‌توجهی در مجلات علمی و تخصصی افزایش یافته است.

باریک، مکام، سامر و وود[3] (۲۰۱۷) پژوهشی با عنوان "رتبه‌بندی مجله‌های حسابداری بر اساس محورهای موضوعی و روش‌شناسی " انجام دادند. آن‌ها فصلنامه‌های حسابداری را با دسته‌بندی محورهای موضوعی شامل مالی، حسابرسی، مدیریتی، مالیاتی و غیره و روش تحقیق‌هایی شامل تحلیلی، آرشیوی، تجربی و غیره رتبه‌بندی کردند. نتایج این پژوهش نشان داد بیشترین پذیرش و چاپ مقاله‌ها در برترین مجلات در حوزه مالی و از لحاظ روش تحقیق، آرشیوی و نیز تحلیلی بوده است.

[1] Shields
[2] Thompson & McCoy
[3] Barrick, Mecham, Summers & Wood

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-17]

گارانینا، رانتا و دومای[1] (۲۰۲۲)، در پژوهشی با عنوان "بلاکچین در تحقیقات حسابداری: روندهای فعلی و موضوعات در حال ظهور"، با بررسی ۱۵۳ مقاله، روندهای تحقیقاتی فعلی و آینده در مورد بلاکچین برای حسابداری را در چهار حوزه شامل تغییر نقش حسابداران، چالش‌های جدید برای حسابرسان، فرصت‌ها و چالش‌های کاربرد فناوری بلاکچین و قانون‌گذاری جهت دارایی‌های رمزنگاری شده را تجزیه و تحلیل و نقد کردند. بر اساس یافته‌های پژوهش آنها، با توجه به ظهور نسبتاً نوآورانه بلاکچین در ادبیات پژوهشی این پدیده هنوز در جریان تحقیقات اصلی قرار نگرفته است و بیشتر مقالاتی که منتشر شده‌اند از نظر رویکرد هنجاری هستند و به کاربردهای آینده بلاکچین در حسابداری نگاه می‌کنند.

رهنمای رودپشتی، بنی‌طالبی دهکردی و کاویان (۱۳۹۱) در پژوهشی تحت عنوان تحلیل محتوای نشریات دارای رتبه علمی - پژوهشی رشته حسابداری در ایران، ضمن تحلیل محتوای ۱۱۵۴ مقاله منتشر شده در نشریات علمی - پژوهشی حسابداری طی سال‌های ۱۳۷۱ تا ۱۳۹۰ دریافتند که پژوهش‌های حسابداری مالی با ۳۳۴ مقاله (۲۹ درصد) بیشترین درصد انتشار مقالات را از آن خود کرده است. موضوع مالی با ۲۴ درصد، حسابداری مدیریت با ۲۲ درصد، حسابرسی با ۱۴ درصد، مدیریت با ۶ درصد و حسابداری دولتی با ۵ درصد در رتبه‌های بعدی قرار گرفتند.

گرامی‌راد، محمدی و سرلک (۱۳۹۳) مقاله‌های مجلات علمی - پژوهشی حسابداری و مالی منتشره بین سال‌های ۱۳۸۷ تا ۱۳۹۲ را تحلیل محتوا نمودند. یافته‌های آنها نشان می‌دهد که طی سال‌های مورد بررسی، ۱۲۴۱ مقاله در مجلات مذکور به چاپ رسیده است که در سال‌های اولیه رشد دو و سه برابری داشته و در سال‌های بعدی روندی صعودی داشته است. ۲۸۷۱ نویسنده در تولید این مقالات رکت داشته‌اند که ۲۳۶۵ نفر از آنان را مردان و ۵۰۶ نفر آنها را زنان تشکیل داده‌اند. از نظر رتبه علمی، استادیاران ۳۱ درصد و دانشیاران ۱۲ درصد آثار را منتشر کرده و مربیان و استادان نیز در رتبه‌های بعدی قرار دارند. ۷ درصد مقالات تک نویسنده‌ای و ۹۳ درصد حاصل کار گروهی بودند. در بین دانشگاه‌ها، دانشگاه آزاد اسلامی با ۵۷۱ مقاله در رتبه اول و دانشگاه تهران با ۱۷۵ مقاله در رتبه دوم قرار گرفت. از نظر گرایش موضوعی مقالات، بیش از نیمی از آثار منتشره (۵۳ درصد) در حوزه حسابداری مالی بوده و علوم مالی با ۲۷ درصد و حسابرسی با ۸ درصد در رتبه‌های دوم و سوم قرار گرفتند.

نمازی، رجب‌دری و روستا میمندی (۱۳۹۶) به بررسی تعداد و تحلیل محتوای مقاله‌های منتشرشده اخلاق حسابداری و مشخص کردن اولویت پژوهشی زیرمجموعه‌های آن در ایران پرداختند. یافته‌ها نشان داد که تعداد مقاله‌های اخلاق حرفه‌ای حسابداری تا پایان شهریور ۱۳۹۴ برابر با ۱۱۰ (۲درصد مقالات نشریات حسابداری) مقاله است که رقم بسیار کوچکی است.

سلیمانی امیری، ایزدپور و گرامی‌راد (۱۳۹۹) در پژوهشی به تحلیل محتوای نشریه علمی-پژوهشی «پژوهش‌های تجربی حسابداری» طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ پرداختند. روش تحقیق مورد استفاده در این پژوهش تحلیل محتوا و جامعه آماری آن ۲۴۳ مقاله چاپ شده در ۲۶ شماره بین سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷ بوده است. یافته‌های پژوهش نشان داد که ۶۰۷ نفر در نوشتن مقالات نقش داشته‌اند. ۷۴ درصد از نویسندگان را مردان و ۲۶ درصد را زنان تشکیل داده‌اند. ۲۳۶ اثر حاصل کار گروهی و ۴ درصد حاصل کار انفرادی است. ۲۷ درصد از نویسندگان استادیار، ۱۵ درصد دانشیار، ۱۳ درصد دانشجوی دکتری، ۵ درصد استاد تمام می‌باشند و مابقی سطوح علمی پایین‌تری دارند. بررسی وابستگی سازمانی نویسندگان نشان داد که ۱۶ درصد مقالات حاصل تلاش پژوهشگران دانشگاه الزهرا (س) است و دانشگاه‌های علامه طباطبایی، شیراز، تهران و مازندران به ترتیب در رده‌های بعدی خلق آثار قرار دارند. از نظر موضوعی ۵۸ درصد مقالات در حوزه حسابداری مالی، ۱۲ درصد حسابداری مدیریت، ۱۱ درصد حسابرسی، ۸ درصد حاکمیت شرکتی و ۲ درصد در حوزه مالیات بوده است.

نوبخت و نوبخت (۱۴۰۰) پژوهشی با عنوان "بررسی جریان دانشی و محتوایی مقالات مجله دانش حسابداری از ابتدای انتشار تا پایان سال ۱۳۹۸" انجام دادند. این مطالعه از نوع علم‌سنجی بوده و با استفاده از روش تحلیل محتوای کمّی صورت گرفت. داده‌های پژوهش نیز با بکارگیری ابزار سیاهه وارسی گردآوری و با استفاده از نرم‌افزار اکسل مورد تجزیه و تحلیل آماری قرار گرفت. یافته‌های پژوهش نشان داد در ۲۸۵ عنوان مقاله منتشره طی این سال‌ها، ۶۹۶ نویسنده مشارکت داشتند که از این تعداد، کارشناسان ارشد با ۳۴ درصد و استادیاران با ۳۰ درصد در صدر نویسندگان این مجله قرار دارند. در بین مراکز آموزشی

[1] Garanina, Ranta & Dumay

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-17]

نیز دانشگاه شیراز با ۲۵ عنوان مقاله در رتبه اول و دانشگاه تهران با ۲۴ عنوان مقاله در رتبه دوم قرار گرفت. همچنین از نظر گرایش موضوعی ۸۳ درصد از آثار منتشر شده در حوزه حسابداری مالی بوده و حسابرسی با ۱۰ درصد در رتبه بعدی قرار گرفت. از مجموع ۸۱۷۹ منبع مورد استناد در مقالات نیز ۷۳ درصد منابع به زبان انگلیسی و ۲۷ درصد به زبان فارسی بود.
طرخورانی، برهانی، ایزدپور و گرامی‌راد (۱۴۰۲) به بررسی جریان محتوایی دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری طی سال‌های ۱۳۹۵ تا ۱۴۰۱ پرداختند. نتایج پژوهش حاکی از آن بود که ۳۸۴ نفر در نوشتن مقالات مجله موردمطالعه نقش داشته‌اند که ۷۶ درصد آنان مرد و ۲۴ درصد زن بوده‌اند. ۹۷ درصد آثار حاصل کار گروهی و ۳ درصد حاصل کار انفرادی هستند. نویسندگان با رتبه علمی دانشیار (۲۸ درصد) بیشترین تعداد مقاله را تولید کرده‌اند. در بررسی وابستگی سازمانی نویسندگان، دانشگاه آزاد اسلامی واحد علوم و تحقیقات فعال‌ترین دانشگاه و دانشگاه‌های تهران و آزاد اسلامی واحد کرج به ترتیب در رده‌های بعدی قرار گرفته‌اند. بررسی گرایش موضوعی تولیدات حکایت از آن دارد که ۴۵ درصد مقالات در حوزه حسابداری رفتاری، ۲۹ درصد در حوزه مباحث اخلاق در حسابداری و حسابرسی، ۲۱ درصد در حوزه حسابداری توسعه پایدار و ۵ درصد در حوزه حسابداری و حسابرسی اسلامی بوده و پرتکرارترین واژگان عبارت‌اند از «حسابداری»، «اجتماعی»، «اخلاقی»، «رفتار»، «حرفه»، «پاسخگویی» و «عملکرد».

سؤالات پژوهش

با توجه به مطالب ذکر شده و هدف اصلی پژوهش که شناخت ویژگی‌های محتوایی مقالات فصلنامه حسابداری مالی می‌باشد، سؤالات زیر مطرح می‌گردد:

۱) میزان مقالات منتشرشده در دوره زمانی مورد بررسی چگونه بوده است؟
۲) توزیع فراوانی مقالات بر اساس جنسیت نگارندگان مقالات به چه صورت است؟
۳) توزیع فراوانی سطوح علمی نگارندگان مقالات به چه صورت است؟
۴) توزیع فراوانی وابستگی سازمانی نگارندگان مقالات به چه صورت است؟
۵) طبقه‌بندی موضوعی مقالات به چه شکل است؟
۶) میزان مشارکت علمی میان نویسندگان به چه صورت است؟
۷) روش تحقیق‌های به کار رفته در مقالات چه هستند؟

روش پژوهش

پژوهش حاضر از نوع تحقیقات کیفی و توصیفی بوده و با استفاده از داده‌های موجود در «مجله حسابداری مالی» انجام شده است. به‌منظور تجزیه و تحلیل داده‌ها از تکنیک تحلیل محتوا به‌عنوان روش اصلی پژوهش استفاده شده است. جامعه مورد بررسی در این پژوهش، کلیه مقالات منتشرشده در مجله حسابداری مالی از سال ۱۳۹۲ تا نیمه سال ۱۴۰۱ می‌باشد که جمعاً شامل ۲۳۴ عنوان مقاله می‌شود. در پژوهش حاضر با مراجعه به تک تک شماره‌ها و محتویات مقالات، اطلاعات لازم مانند نوع مقاله، جنسیت نویسندگان، وابستگی سازمانی، گرایش موضوعی و... جمع‌آوری و به کمک نرم‌افزار اکسل تحلیل گردید.

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-17]

یافته‌های پژوهش

در این بخش سؤالات پژوهش بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌ها پاسخ داده می‌شود:

۱. میزان مقالات منتشرشده در دوره زمانی مورد بررسی چگونه بوده است؟

جدول (۱): میزان مقالات منتشر شده

سال	تعداد شماره	تعداد مقاله	درصد
۱۳۹۲	۳	۲۳	۹/۸۳
۱۳۹۳	۴	۳۲	۱۳/۶۸
۱۳۹۴	۴	۲۴	۱۰/۲۶
۱۳۹۵	۴	۲۴	۱۰/۲۶
۱۳۹۶	۴	۲۴	۱۰/۲۶
۱۳۹۷	۴	۲۴	۱۰/۲۶
۱۳۹۸	۴	۲۳	۹/۸۳
۱۳۹۹	۴	۲۴	۱۰/۲۶
۱۴۰۰	۴	۲۴	۱۰/۲۶
۱۴۰۱	۲	۱۲	۵/۱۳
جمع	۳۷	۲۳۴	۱۰۰

با بررسی ۳۷ شماره مجله حسابداری مالی طی سال‌های ۱۳۹۲ تا ۱۴۰۱، مشخص شد که در طول این ۱۰ سال، ۲۳۴ مقاله (میانگین ۲۳/۴ مقاله در هر سال) منتشر شده است. همان‌گونه که در جدول شماره ۱ مشاهده می‌شود، بیشترین تعداد مقاله منتشرشده در سال ۱۳۹۳ بوده است. کمترین میزان انتشار برای سال ۱۴۰۱ می‌باشد که البته شماره‌های این سال هنوز تکمیل نشده‌اند. لازم به ذکر است که شماره‌های منتشر شده قبل از سال ۱۳۹۲ و نیز نخستین شماره سال ۱۳۹۲، به علت نقص داده‌ها وارد این پژوهش نشده‌اند.

۲. توزیع فراوانی مقالات بر اساس جنسیت نگارندگان مقالات به چه صورت است؟

جدول (۲): جنسیت نویسندگان

جنسیت	تعداد	درصد
زن	۱۳۳	۲۰/۹۱
مرد	۵۰۳	۷۹/۰۹
جمع	۶۳۶	۱۰۰

همان‌طور که داده‌های جدول شماره ۲ نشان می‌دهد، حدود ۷۹ درصد نویسندگان را مردان و حدود ۲۱ درصد نویسندگان را زنان تشکیل می‌دهند.

۳. توزیع فراوانی سطوح علمی نگارندگان مقالات به چه صورت است؟

جدول (۳): سطح علمی نویسندگان

سطح علمی	تعداد	درصد
استاد	۴۳	۶/۷۶
دانشیار	۱۳۵	۲۱/۲۳
استادیار	۱۸۴	۲۸/۹۳
مربی	۲۲	۳/۴۶
دکتری تخصصی	۷	۱/۱۰
دانشجوی دکتری	۱۳۰	۲۰/۴۴

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-17]

کارشناس ارشد	۹۳	۱۴/۶۲
دانشجوی ارشد و سایر	۲۲	۳/۴۶
جمع	۶۳۶	۱۰۰

همان‌گونه که در جدول شماره ۳ مشاهده می‌شود، استادیاران با ۱۸۴ مقاله بیشترین سهم را در نگارش مقالات دارند و دانشیاران و دانشجویان دکتری در رده‌های بعدی قرار دارند.

۴. توزیع فراوانی وابستگی سازمانی نگارندگان مقالات به چه صورت است؟

جدول (۴): وابستگی سازمانی نویسندگان

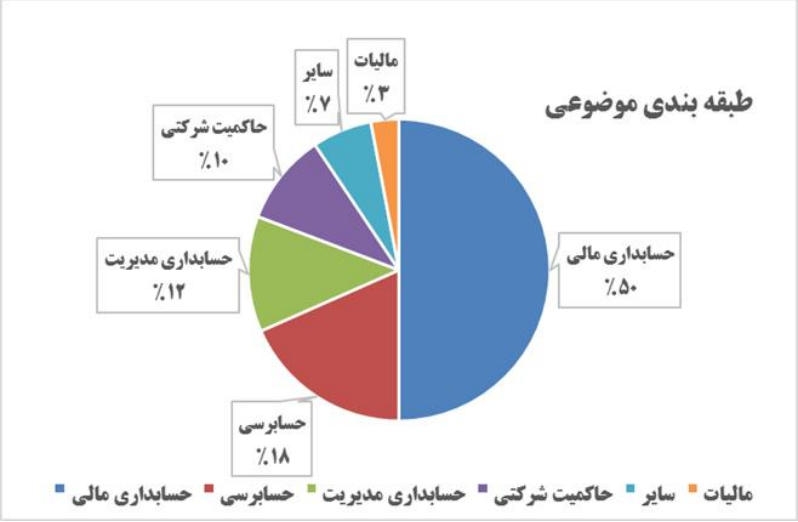
وابستگی	تعداد	درصد
دانشگاه اصفهان	۳۴	۱۰/۲۷
دانشگاه آزاد اسلامی واحد خوراسگان	۲۰	۶/۰۴
دانشگاه شیراز	۱۹	۵/۷۴
دانشگاه مازندران	۱۶	۴/۸۳
دانشگاه آزاد اسلامی واحد مبارکه	۱۴	۴/۲۳
دانشگاه شهید چمران اهواز	۱۲	۳/۶۳
دانشگاه فردوسی مشهد	۱۲	۳/۶۳
دانشگاه تهران	۱۱	۳/۳۲
دانشگاه بوعلی همدان	۱۰	۳/۰۲

همان‌طور که در جدول شماره ۴ می‌بینید، دانشگاه اصفهان با ۳۴ مقاله، رتبه نخست را در بین سایر دانشگاه‌ها به خود اختصاص داده است. پس از آن دانشگاه‌های آزاد اسلامی خوراسگان و شیراز با ۲۰ و ۱۹ مقاله در رده‌های بعدی قرار گرفته‌اند.

۵. طبقه‌بندی موضوعی مقالات به چه شکل است؟

جدول (۵): توزیع فراوانی طبقه‌بندی موضوعی مقالات

موضوع	تعداد	درصد
حسابداری مالی	۱۱۷	۵۰
حسابرسی	۴۳	۱۸/۳۸
حسابداری مدیریت	۲۹	۱۲/۳۹
حاکمیت شرکتی	۲۳	۹/۸۳
مالیات	۷	۲/۹۹
سایر	۱۵	۶/۴۱
جمع	۲۳۴	۱۰۰

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-17]

نمودار (۱): طبقه‌بندی موضوعی مقالات

همان‌گونه که در نمودار شماره ۱ مشاهده می‌شود، پژوهش‌های حوزه حسابداری مالی بیشتر از سایر موضوعات موردتوجه نویسندگان مقالات بوده است (۵۰ درصد) و حسابرسی، حسابداری مدیریت، حاکمیت شرکتی و مالیات به ترتیب در رتبه‌های بعدی قرار دارند.

۶. میزان مشارکت علمی میان نویسندگان به چه صورت است؟

جدول (۶): میزان مشارکت علمی میان نویسندگان

تعداد نویسنده	تعداد	درصد
۱	۵	۲/۱۴
۲	۹۴	۴۰/۱۷
۳	۹۹	۴۲/۳۱
۴ یا بیشتر	۳۶	۱۵/۳۸
جمع	۲۳۴	۱۰۰

یافته‌های جدول شماره ۶ نشان می‌دهد که مقالات دو نویسنده‌ای با حدود ۵۰ درصد میزان کل مقالات، بیشترین فراوانی را دارند. پس از آن مقالات سه نویسنده‌ای بیشترین سهم را دارند.

۷. روش تحقیق‌های به کار رفته در مقالات چه هستند؟

جدول (۷): روش تحقیق‌های به کار رفته در مقالات

روش تحقیق	تعداد	درصد
آرشیوی	۱۹۲	۸۲/۰۵
پیمایشی	۴۲	۱۷/۹۵
جمع	۲۳۴	۱۰۰

با توجه به یافته‌های جدول شماره ۷، روش تحقیق‌هایی که با استفاده از داده‌های آرشیوی انجام پذیرفته‌اند حدود ۸۲ درصد و روش تحقیق‌های پیمایشی حدود ۱۸ درصد از میزان کل مقالات را به خود اختصاص داده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری

در این پژوهش تلاش شد جهت‌گیری‌های مجله «حسابداری مالی» از حیث تعداد مقالات چاپ شده، جنسیت نویسندگان، سطح علمی آنان، میزان مشارکت نویسندگان و گرایش‌های موضوعی مقاله‌های منتشرشده مشخص شود.

تحلیل تعداد مقالات منتشرشده نشان می‌دهد که کمترین تعداد مقاله چاپ شده در هر شماره ۶ عنوان می‌باشد که این موضوع بیانگر این است نشریه مورد بررسی، مقررات وزارت علوم (حداقل ۶ مقاله در هر شماره) را رعایت نموده است. این نتیجه حاکی از آن است که وضعیت مجله حسابداری مالی از نظر تعداد مقالات منتشرشده در هر شماره مطلوب است.

بررسی توزیع فراوانی جنسیت نگارندگان مقالات نشان می‌دهد که از مجموع ۶۳۶ نویسنده مقالات، حدود ۷۹ درصد (۵۰۳ مورد) را مردان و حدود ۲۱ درصد (۱۳۳ مورد) را زنان تشکیل می‌دهند. این ارقام گویای نقش بیش از سه برابری مردان نسبت به زنان در تولید مقالات این نشریه است. پایین بودن میزان مشارکت زنان فقط مختص این پژوهش نیست، بلکه نوبخت و نوبخت (۱۴۰۰) نیز میزان حضور زنان را در تولید مقاله‌های حسابداری در مقایسه با مردان ۱۹ درصد گزارش کرده‌اند که نتایج آن به نتایج تحقیق حاضر نزدیک است.

بررسی توزیع فراوانی رتبه علمی نویسندگان مقالات بیانگر آن است که استادیاران با سهم حدود ۲۹ درصدی در جایگاه نخست و پس از آن دانشیاران قرار دارند. این نتیجه احتمالاً به دلیل مسائل مربوط به ترفیع پایه اساتید به‌خصوص استادیاران و

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-17]

دانشیاران است و البته بخشی از اختلاف نقش‌آفرینی گروه‌های مورد بررسی در تولید مقالات، قابل انتساب به افزایش تخصص گروه‌های مذکور در رابطه با مهارت‌های مقاله‌نویسی و بررسی موضوعات تخصصی است.

وابستگی سازمانی تولیدکنندگان مقالات چاپ شده نشان می‌دهد که دانشگاه اصفهان بیشترین نقش را در نگارش مقالات ایفا نموده است. پس از آن دانشگاه‌های آزاد اسلامی واحد خوراسگان و شیراز قرار دارند. به‌طورکلی نتایج به‌دست‌آمده از تحلیل بالا حاکی از آن است که اکثریت نویسندگان مقالات این نشریه، وابسته به مراکز علمی معتبر کشور می‌باشند.

تحلیل موضوعی مقالات منتشر شده در نشریه حکایت از آن دارد که حوزه حسابداری مالی به‌تنهایی ۵۰ درصد از موضوعات مقالات را به خود اختصاص داده است. در رتبه‌های بعدی پژوهش‌های مرتبط با حسابرسی، حسابداری مدیریت، حاکمیت شرکتی و مالیات قرار دارند. این نتیجه نشان می‌دهد که پژوهش‌های حسابداری مالی پرطرفدارترین حوزه پژوهشی در مجله حسابداری مالی است و این نتیجه با پژوهش گرامی‌راد و همکاران (۱۳۹۳)، نوبخت و نوبخت (۱۴۰۰) و به‌طورکلی به جریان پژوهشی حاکم در اکثر مجلات مشابهت دارد. همچنین، نتایج به‌دست‌آمده از این تحلیل‌ها، نشان از پایبندی نشریه به حوزه‌های تخصصی تعریف شده خود دارد، به‌طوری‌که تمامی مقالات چاپ شده از لحاظ موضوعی در حوزه‌های تعریف‌شده برای نشریه قرار می‌گیرند.

بررسی میزان مشارکت علمی نویسندگان در نگارش مقالات نشان می‌دهد که مقالات سه نویسنده‌ای با سهم حدود ۴۲ درصد در تولید مقالات بیشترین نقش را از لحاظ تعداد نویسندگان ایفا می‌کنند. پس از آن مقالات دو نویسنده‌ای حضور دارند (حدود ۴۰ درصد) و مقالات تک نویسنده‌ای کمترین فراوانی (حدود ۲ درصد) را به خود اختصاص داده‌اند. به‌طورکلی حدود ۹۸ درصد از مقالات حاصل یک کار گروهی است.

بررسی مقالات از حیث روش پژوهش به کار گرفته شده بیانگر آن است که روش آرشیوی پرکاربردترین روش پژوهش در مقالات چاپ شده در نشریه است. یافته‌ها نشان می‌دهد که روش تحقیق حدود ۸۲ درصد مقالات آرشیوی و روش تحقیق حدود ۱۸ درصد دیگر از مقالات پیمایشی است.

منابع

ارشاد سرابی، رقیه؛ طاهره اسلامی‌نژاد و هاجر شفیعیان. (۱۳۸۹). تحلیل محتوای مقالات منتشر شده در مجلات آموزش پزشکی در ایران. **نشریه گام‌های توسعه در آموزش پزشکی** ۷(۲): ۱۱۹-۱۲۶.

رهنمای رودپشتی، فریدون؛ بهاره بنی‌طالبی دهکردی و مریم کاویان. (۱۳۹۱). تحلیل محتوای نشریات دارای رتبه علمی-پژوهشی رشته حسابداری در ایران. **فصلنامه علمی-پژوهشی حسابداری مدیریت** ۵(۱۵): ۱۴۳-۱۲۱.

زکی، محمدعلی. (۱۳۸۵). بررسی تحلیل محتوای گرایش‌های پژوهشی در مجلات علمی-تخصصی مدیریت. **دانش مدیریت** ۱۹(۷۵): ۷۴-۴۳.

ساعی، محمدجواد؛ محمود لاری دشت بیاض و حسین فاتح گوش. (۱۳۹۴). بررسی و تحلیل محتوای تحقیقات علمی-پژوهشی حسابرسی در دو دهه اخیر. **بررسی‌های حسابداری و حسابرسی** ۲۲(۲): ۲۰۳-۲۲۰.

سلیمانی امیری، غلامرضا؛ مصطفی ایزدپور و فاطمه گرامی‌راد. (۱۳۹۹). تحلیل محتوای نشریه علمی-پژوهشی پژوهش‌های تجربی حسابداری طی سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۷. **پژوهش‌های تجربی حسابداری** ۹(۳۵): ۱۳۹-۱۵۸.

طرخورانی، علی، سید عباس برهانی، مصطفی ایزدپور و فاطمه گرامی‌راد. (۱۴۰۲). بررسی جریان محتوایی دو فصلنامه حسابداری ارزشی و رفتاری (سال‌های ۱۳۹۵-۱۴۰۱). **مطالعات اخلاق و رفتار در حسابداری و حسابرسی** ۳(۱): ۱۳۶-۱۱۵.

قاسمی، حمید؛ مهوش نوربخش و گیتی تپه‌رشی. (۱۳۸۹). تحلیل محتوای مقالات مدیریت ورزشی مجلات علمی پژوهشی. **فصلنامه علمی پژوهشی جهش** ۲(۶): ۱۷-۲۴.

گرامی راد، فاطمه؛ مهدی محمدی و نرگس سرلک. (۱۳۹۳). تحلیل محتوای مجلات علمی-پژوهشی حسابداری و مالی منتشره بین سال‌های ۱۳۸۷-۱۳۹۲. **فصلنامه علمی-پژوهشی حسابداری مدیریت** ۷(۲۳): ۱۰۵-۱۲۲.

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-17]

محمدی، مهدی؛ و متقی دادگر، امیر. (۱۳۸۶). تحلیل استنادی مقاله‌های منتشر شده در ۱۳ شماره فصلنامه «کتابداری و اطلاع‌رسانی» بین سال‌های ۱۳۸۴-۱۳۷۶. **مجله کتابداری و اطلاع‌رسانی** ۱۰(۲): ۸-۳۶.

مهرام، بهروز؛ و توانایی شاهرودی، عفت. (۱۳۸۸). تحلیل محتوای مجله‌های علمی پژوهشی روان‌شناختی ایران: موضوع و روش‌های پژوهش. **روانشناسی تحولی** ۶(۲۲): ۱۰۹-۱۱۸.

نمازی، محمد؛ حسین رجب دری و اعظم روستا میمندی. (۱۳۹۶). بررسی تعداد و تحلیل محتوای مقاله‌های مرتبط با اخلاق حرفه‌ای حسابداران در ایران. **پیشرفت‌های حسابداری دانشگاه شیراز** ۹(۱): ۱۹۳-۲۲۶.

نوبخت، مریم؛ و نوبخت، یونس. (۱۴۰۰). بررسی جریان دانشی و محتوایی مقالات مجله دانش حسابداری از ابتدای انتشار تا پایان سال ۱۳۹۸. **فصلنامه علمی بازیابی دانش و نظام‌های معنایی** ۸(۲۶): ۵۳-۷۷.

نوبخت، یونس. (۱۳۹۹). مطالعه علم‌سنجی تولیدات علمی فصلنامه بررسی‌های حسابداری و حسابرسی. **پژوهش حسابداری و حسابرسی** ۱۰(۱): ۱۱۴-۱۳۳.

Barrick, J.A, N. Mecham, S.L. Summers & D.A. Wood. (2017). Ranking Accounting Journals by Topical Area and Methodology. Available at SSRN: https://ssrn.com/abstract=2848560 or http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2848560.

Garanina, T., M. Ranta & J. Dumay. (2022). Blockchain in accounting research: current trends and emerging topics. **Accounting, Auditing & Accountability Journal** 35(7): 1507-1533.

Shields, M.D. (1997). Research inmanagement accounting by North Americans in the 1990s. **Journal of Management Accounting Research** 9: 3–61.

Smucker, M., & H. Grappendorf. (2008). A content analysis of sport management faculty collaboration: Single versus multiple authorship. **Sport Management and Related Topics Journal** 4(2): 47-57.

Thompson, J., & T.L. McCoy. (2016). An Analysis of Ethics Articles Published between 2000-2015 in the Journal of Accountancy and the Accounting Review (June 30, 2016). **Journal of Accounting, Ethics and Public Policy** 17(2): 333-347.

[Downloaded from qfaj.mobarakeh.iau.ir on 2026-11-17]